

De waarheid onder onze voeten

Waarom het meten van restvocht toe is aan een nieuwe standaard

In de wereld van vloeren is meten weten. Of dat tenminste zo zou moeten zijn. Toch gaat er al jarenlang iets fundamenteels mis bij een van de belangrijkste aspecten van vloerinspectie: de meting van het restvocht in de dekvloer. Iedereen in de branche kent het, die meting die je even snel uitvoert met je vochtmeter voordat de vloer gelegd wordt. Het lijkt zo vanzelfsprekend. Tot je inzoomt op wat je nu eigenlijk meet... en vooral wat je níet meet.

Laten we bij het begin beginnen. De meeste vloerprofessionals maken gebruik van een elektronische weerstandsmeter, ook wel indicatiemeter genoemd. Deze meet de weerstand in het oppervlak van de vloer, meestal tot zo'n 30 millimeter diep. De weerstand vertelt iets over het vochtgehalte: vocht geleidt elektriciteit, dus hoe lager de weerstand, hoe meer vocht. Klinkt logisch. En voor wie weet wat hij doet, werkt dat ook prima als indicatie.

En precies daar zit de crux: indicatief. De elektronische vochtmeter meet namelijk niet de volledige dikte van de dekvloer. Hij vertelt iets over de top laag, maar zwijgt over wat daaronder leeft. Daarbij hangt de meetdiepte ook nog af van het aanwezige vocht en zelfs van de batterij. Bovendien geven veel meters alleen een waarde in 'Digits', wat omrekeningen vraagt. Terwijl slechts een paar apparaten direct percentages tonen. Wie zijn meter niet door en door kent, meet dus vooral lucht. Of liever gezegd: meet vooral verkeerd.

En dan zijn we er nog niet. Want hoe betrouwbaar is een meting zonder de context te kennen? Zonder informatie over de vloertemperatuur, de omgevingstemperatuur, de relatieve luchtvochtigheid en het dauwpunt is het vochtgetal niets meer dan een getal. Pas wanneer je deze factoren meeneemt, ontstaat een bruikbaar beeld. Slimme meters doen dit gelukkig automatisch. Dat ze wat meer kosten, is geen verrassing. Ze geven simpelweg meer terug.

Toch blijft de elektronische meting indicatief. Wettelijk geldig is in Nederland alleen de calcium carbid methode. Een meetwijze die stamt uit een tijd waarin faxen nog modern waren. En net als de fax wordt ook deze methode krampachtig vastgehouden door een generatie die zich moeilijk kan vinden in vernieuwing. Dat is op zich begrijpelijk, verandering kost immers moeite. Maar ondertussen meet deze methode enkel de onderste tweederde van de dekvloer en laat ze de bovenste laag, waar vochtproblemen vaak beginnen, buiten beschouwing. Daarbij houdt de meting geen rekening met klimaatomstandigheden. De meting is rechtsgeldig, maar klopt hij nog wel?

Want terwijl vocht altijd zijn weg zoekt naar een droger gebied – capillaire werking in optima forma – houdt de calcium carbid methode geen rekening met dat natuurlijke gedrag. En zo ontstaat er een kloof tussen praktijk en werkelijkheid. Want wat we eigenlijk willen weten, is het gemiddelde restvocht over de gehele dikte van de vloer, onder echte omstandigheden.

En daar komt de KRL-methode in beeld. Ontwikkeld in Duitstalige landen als antwoord op toenemende schade door te vroeg gelegde vloeren, meet deze methode de evenwichtsvochtigheid in een afgesloten omgeving. Een nuchtere benadering, stevig verankerd in de bouw fysica. In Duitsland is de methode inmiddels breed erkend en opgenomen in officiële normen zoals DIN 18560.

De KRL-meting, uitgevoerd met onder andere de HMBox, laat zich combineren met indicatieve metingen om een compleet beeld te geven van de vloerconditie. Slim meten begint dan ook met een slimme aanpak: eerst met een goede indicatiemeter op zoek naar de natste plekken, daarna met de HMBox het werkelijke vochtgehalte bepalen. Voor wie zekerheid wil, is dat geen overbodige luxe, maar pure noodzaak.

Zelf combineer ik meerdere technieken. Mijn Tramex CMEX5 vertelt mij meer dan alleen een 'digit' – hij registreert, analyseert, slaat op en communiceert via een app. Mijn HMBox voert de KRL-meting uit, nauwkeurig en betrouwbaar. En voor de formele toets gebruik ik de calcium carbid methode. Daarbij meet ik continu de klimaatomstandigheden met dataloggers. Niet omdat ik het leuk vind om meer werk te hebben. Omdat ik wil weten wat ik doe. Omdat ik zekerheid wil leveren, niet schijnzekerheid.

De vraag is niet of een meter goed is, maar of je hem goed gebruikt. Een vochtmeter is een instrument, geen orakel. Alleen met kennis, ervaring en het lef om verder te kijken dan de gevestigde norm, kun je de juiste beslissingen nemen. Vloeren zijn de basis van elk gebouw – laten we dan ook de basis van ons werk serieus nemen.

En het is tijd dat de branche dat collectief doet. Tijd om afscheid te nemen van een tijdperk waarin 'zo doen we dat nou eenmaal' voldoende was. Tijd om verder te kijken dan de onderste tweederde van een vloer. Tijd om meetmethodes te gebruiken die passen bij de complexiteit van moderne bouwprojecten. Want niemand wil een vloer die later problemen oplevert, omdat iemand het vocht *nét* niet goed gemeten heeft.

Dus: weet wat je meet. Meet slim. Meet volledig. En durf nieuwe inzichten toe te laten.

Onder onze voeten ligt meer dan beton en zandcement of anhydriet. Daar ligt ook onze verantwoordelijkheid.